

Asia: VN/16661/2026

Valtioneuvoston asetus asuinrakennusten energia-avustuksista vuosina 2026-2027

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Helen Oy kiittää mahdollisuudesta antaa lausunto asuinrakennusten korjausavustuksesta. Helen Oy näkee, että energiatehokkuuden parantaminen on tärkeä osa ilmastotyötä. Rakennusten energiatehokkuussäätelyssä on kuitenkin oltava erityisen tarkkana, jotta hyvää tarkoittavat ohjauskeinot huomioivat vaikutukset myös Suomen energiajärjestelmän tasapainoon ja eivät toimi tavoitteitaan vastaan.

Rakennusten energiatehokkuussäätely ja tämä tukimekanismi ovat monimutkaisia kokonaisuuksia, joten väärinkäsitysten riski ilman tarkkoja muotoiluja on suuri. Tästä syystä esitämme muokausehdotuksia, jotta asunto-osakeyhtiöissä ei lähdetä suunnittelemaan remontteja, jotka eivät ole tukikelpoisia.

7 § Avustettavat kustannukset

On kiitettävää, että nyt lausunnoilla olevassa korjausrakentamisavustuksessa lämmitystavan vaihtoon on mahdollista saada tukea vain siinä tapauksessa, että luovutaan tällä hetkellä fossiilista polttoainetta käyttävästä rakennuskohtaisesta lämmitysjärjestelmästä. Asetuksessa linjataan, että avustettaviin kustannuksiin voidaan laskea kustannuksia ”kaukolämpöön tai maalämpöön siirtymiseen silloin, kun luovutaan fossiilista polttoainetta käyttävästä rakennuskohtaisesta lämmitysjärjestelmästä.” Avustuksella ei siis muuten tueta lämmitystavan vaihtamista.

Nykyinen asetustekstin muotoilu jättää riskin väärinkäsityksille, koska lämpöpumput ovat tukikelpoisia siirryttäessä pois fossiililämmityksestä. Toinen väärinkäsityksiä mahdollisesti aiheuttava kohta ilman lisätarkennusta on se, että vaikka korjausavustuslaskennassa saatua parannusta verrataan kiinteistön rakennusajankohdan tasoon, niin silti lämmitystavan vaihtamiseen saa tukea vain silloin, kun luovutaan tällä hetkellä fossiilista polttoainetta käyttävästä rakennuskohtaisesta lämmitysjärjestelmästä.

Näistä syistä esitämme, että 7 § kohta 4. olisi kirjattu alla olevalla tavalla.

4) kaukolämpöön, maalämpöön tai vesi- ja ilmalämpöpumppujärjestelmään siirtymiseen vain silloin, kun luovutaan fossiilista polttoainetta tällä hetkellä käyttävästä rakennuskohtaisesta lämmitysjärjestelmästä.

Selvyyden vuoksi vastaava teksti olisi syytä kirjata selkeästi myös asetuksen perustelumuistioon kohtaan 7 § Avustettavat kustannukset / Tekniset järjestelmät.

5 § Avustuksen saaja

Helen Oy näkee hyvänä, että asetustekstissä on tuotu esiin se, että tukea voidaan myöntää vain asuinrakennuksen omistavalle yhteisölle.

Näkemyksemme mukaan tukea ei tule myöntää leasing- tai palvelumallien maksuihin, mikä on ollut käytäntö myös edeltävissä energia-avustuksissa. Palvelumallilla ostaminen ei ole investointi, joten ne eivät tule olla korjausavustuksessa avustuskelpoisia. Asetuksen sekä perustelumuistion selkeys on tärkeää, sillä lämpöpumppu- tai kaukolämpöremonteissa on käytössä leasing- tai palvelumallijärjestelyjä. Tässä kontekstissa kaikkia ostoenergiaa myyviä tahoja tulee kohdella tasavertaisesti: käytännössä erilaiset palvelu- ja leasingmallit sekä kaukolämmössä että maalämmössä ovat sääntelyn näkökulmasta ostoenergiaa. Selvyyden vuoksi nämä rajaukset olisi syytä kirjata selkeästi asetuksen perustelumuistioon kohtaan 8 § Avustuksen maksaminen sekä kohtaan 6 § Avustuksen määrä.

Lopuksi

Esiintuomamme selkeytykset sekä energiamarkkinakokonaisuuden huomioiminen on tärkeää, koska Suomessa sekä sähkö- että kaukolämpöverkon kautta rakennuksiin tuotu energia on erittäin vähäpäästöistä, mutta rakennusten energiatehokkuussäätely painottaa lähtökohtaisesti rakennusten tontilla tuotettua uusiutuvaa energiaa. Kaukolämmössä pystytään parantamaan koko

energiajärjestelmän energiatehokkuutta ja optimointia ottaen talteen yhteiskunnan hukkaenergiat sekä liittäen asiakkaat laajamittaisesti kysyntäjouksoon. Kun avustuksella ei tueta lämmitystavan vaihtamista (muuten kuin luovuttaessa fossiilista polttoainetta tällä hetkellä käyttävästä rakennuskohtaisesta lämmitysjärjestelmästä), se vähentää negatiivisia vaikutuksia energiajärjestelmän tasapainoon sekä sähkö- ja lämmitysmarkkinoihin. Tällä on vaikutusta esimerkiksi sähkön hintaan: Kaukolämpö joustaa sähkömarkkinalla huippukulutushetkinä ja tukee koko energiajärjestelmän tasapainoa ja energiaturvallisuutta. Sähkөөn perustuvat kiinteistökohtaiset lämmitysmuodot, puolestaan lisäävät sähkön kulutusta kylminä päivinä, mikä lisää sähkön kysyntää ja nostaa entisestään kaikkien sähkön hintaa.

Energiatehokkuussäätely ja tämä siihen kytketty korjausrakentamisavustus ovat monitahoisia kokonaisuuksia, joten väärinkäsitykset ovat todennäköisiä. Olemme jo havainneet markkinoilla kampanjoita asunto-osakeyhtiöille, jotka näyttävät perustuvan väärinkäsitykseen ja ovat osittain harhaanjohtavia. On siten välttämätöntä, että ympäristöministeriö asetuksen viimeistelyn lisäksi viestii aiheesta selkeästi ja oikea-aikaisesti.

Malin Kimmo
Helen Oy